

„GAZDASÁG-ÉS FOGLALKOZTATÁSFEJLESZTÉSI

PARTNERSÉG A SZOMBATHELYI JÁRÁS TERÜLETÉN”

C. PROJEKT

A gyermekellátás helyzetének bemutatása Szombathely és járásában

2019

Bevezetés

A szülők többsége a munkába visszatérés, a család anyagi helyzete és munkahelyfáltás miatt választja a bölcsődei elhelyezést. A szülők egy része a gyermek közösségi igénye, a változatos, színes családi programok és a rendszeres, életkornak megfelelő étkezés lehetősége miatt is szeretné bölcsődébe íratni gyermekét. A GYES-en és GYED-en lévő nők elhelyezkedését nagyban befolyásolja, hogy a térségen belül van-e bölcsődei és óvodai ellátás. Hátráltató tényező, hogy a bölcsőde, óvoda működése nem mindig igazodik a munkaidőhöz. A három műszakban dolgozó nők a nagyszülők segítségének hiányában nehezen tudják megoldani a gyermekek elhelyezését. Az alacsony jövedelemmel rendelkező családok számára viszont elengedhetetlen, hogy az édesanyák is teljes jövedelemmel járuljanak hozzá a háztartás bevételeihez, emiatt a gyermek születését követően minél előbb vissza akarnak térni a munkaerőpiacra.

A gyermekek ellátása az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetés megszervezését jelenti azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, munkaerő-piaci programban/képzésben/nappali rendszerű iskolai oktatásban való részvételük, illetve egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása Magyarországon az önkormányzatok alapfeladatai közé tartozik, az intézmények többségét a települési önkormányzatok működtetik. Míg az óvodai férőhelyek esetében nincs jelentős hiány, a 3 év alatti gyermekek ellátásában a férőhelyek száma jelentősen elmarad a kívánttól. Ezek miatt jelentősen csökken a szülők munkavállalási lehetősége, ami akadályozhatja elsősorban a nők munkaerő-piacra való visszakkerülését. A családok közelében működő bölcsődék, óvodák bővítése, fejlesztése nagyban hozzájárul a női foglalkoztatás emeléséhez, és ezen keresztül a gazdaság versenyképességének javításához.

Kapcsolódás a TOP 6.8.2 projekthez

A TOP 6.8.2 projekt egyik célcsoportja GYES-ről, GYED-ről visszatérők, valamint a legalább egy gyermeket egyedül nevelő álláskeresők.

A kisgyermekes anyukák munkába állását több tényező is nehezítheti. A hosszú távollét alatt a szakmai ismeretek kophatnak, elavulnak, a munkavállalói készségek csökkenhetnek. A kapcsolat a korábbi munkáltató és a munkavállaló között meg is szűnhet. A munka világába visszatérni szándékozó kisgyermekes anyák esetében a munkáltatók sok esetben mérlegelik, hogy az átlagosnál több munkaidő-kieséssel számolhatnak a gyermekbetegségek miatt, illetve, hogy családi kötelezettségeik miatt kevésbé tudnak rugalmasak lenni.

A projekt keretében lehetőség nyílik az álláskeresőknél mentori szolgáltatás, valamint munkaerő-piaci információnyújtás igénybevételére. A szolgáltatások során a projekt résztvevői személyre szabott segítséget kapnak az álláskereső folyamatában, átbeszélnek az állásinterjúk során felmerülő lehetséges kérdéseket, szituációkat, megfelelő önéletrajz

elkészítésében segítenek. A regisztrált álláskeresőknél a projekt keretében lehetőségük van piacképes szakmát tanulni, amely segítséget nyújt azoknak az édesanyának, akik a megfelelő képzettség hiánya miatt nem tudnak elhelyezkedni. A képzés ideje alatt biztosítható keresetpótló juttatás, valamint helyi, helyközi utazás költségtérítés is.

A munkaerő-piaci programban, képzésben résztvevő szülők gyermekei is jogosultak napközbeni gyermekellátás igénybevételére.

Azon édesanyák, akik piacképes szakmával rendelkeznek és az atipikus foglalkoztatási formák korlátozott elérhetősége miatt nem tudnak munkába állni, de nyitottak az önfoglalkoztatásra, számukra a program segítséget nyújt vállalkozóvá válásukhoz. A Vállalkozásfejlesztési Alapítvány segítségével végzi az önfoglalkoztatásra való felkészítést munkaerő-piaci szolgáltatás keretében. A támogatás 6 hónapon keresztül a mindenkori minimálbér összegével segíti az induló vállalkozásokat.

A bölcsődei feladat ellátása Szombathely és járásában

Az anyák szeretnék visszatérni a munkaerő-piacra, lehetőségeikhez mérten elsősorban arra a munkahelyre, ahonnét elmentek szülni. Ez többek között azért is fontos számukra, mert ismerős munkakörnyezetbe tudnak újrakezdeni, mely nagyban tudja csökkenteni az amúgy is stresszes élethelyzetet. A változó élethelyzetekre egyik megoldás a 3 év alatti gyermeket nevelő családok számára egy olyan differenciált bölcsődei ellátó rendszer működtetése, mely figyelembe veszi a családok különböző szükségleteit, igényeit. A 2017-ben bevezetésre került ellátó rendszer – a klasszikus bölcsődei ellátási forma mellett – felkínál egyéb alternatívákat is, mint a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde, a családi bölcsőde és a napközbeni gyermekfelügyelet.

Mini bölcsőde

A mini bölcsődék szakmai célja, hogy a szülők számára lehetővé tegye a munkavállalást, a szülők vissza tudjanak térni a munkaerőpiacra, képzéseken tudjanak részt venni, vagy egyéb elfoglaltságaikat zökkenőmentesen tudják megoldani. A szülő kiemelt szerepet tölt be a nevelésben, a Mini Bölcsőde pedig együttműködő partner kíván lenni ebben a folyamatban.

Célja a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elsődleges segítése családias, derűs, nyugodt, szerető környezetben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, feltétel nélküli elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával, biztosítva a gyerekek fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet.

A minibölcsőde alakítható legkönnyebben a kistelepüléseken élők igényeihez. Megoldást adhat a közfoglalkoztatásban vagy képzésben részt vevő szülők gyermekeinek napközbeni ellátására is. A minibölcsőde felépítésében eltér a klasszikus intézménytől. A 3 év alatti gyermekek maximális csoportlétszáma 7 fő. A személyzet létszáma is kisebb: 1 fő kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka.

Munkahelyi bölcsőde

Olyan bölcsődei szolgáltatás, amelyet egy munkahely tart fenn, elsősorban a nála dolgozó munkavállalók gyermekei számára. Arra is van lehetőség, hogy a munkáltató egy bölcsődei szolgáltatóval együttműködve hozzon létre munkahelyi bölcsődét, és így a feladatot tapasztalt szakemberekre bízva-, mentesüljön a fenntartás és működtetés napi feladatai alól.

A munkahelyi bölcsőde új lehetőség a kisgyermekes munkavállalók megnyeréséhez és megtartásához, mert segíti a szülőket feladataik hatékonyabb elvégzésében, hozzájárul ahhoz, hogy a gyermeket nevelő munkavállalók tartósan elkötelezett tagjai legyenek a munkahelyi közösségnek. A munkahelyi bölcsőde 20 hetes kortól 3 éves korig fogadja a gyermekeket, ettől bizonyos esetekben el lehet térni. Munkahelyi bölcsődét csak munkahelyen vagy az általa biztosított ingatlanban, a foglalkoztató fenntartásában lehet létrehozni. A munkahelyi bölcsődében is legfeljebb 7 kisgyermek lehet csoportonként. Heti öt napban, egy teljes munkaidős bölcsődei felügyelővel és egy rész munkaidős segítővel biztosítják a gyermekek felügyeletét.

2017. március 20. és 2019. március 20. között vállalkozások, nonprofit szervezetek és költségvetési szervek részére pályázati lehetőség is nyílt munkahelyi bölcsőde létrehozására.

Szombathely és járásban jelenleg sajnos nem működik ilyen intézmény.

Családi bölcsőde

A családi bölcsőde a gyermekek napközbeni ellátásának egy formája 2017-től családi bölcsőde néven, most már a bölcsődei ellátórendszer részét képezi. Családi bölcsődét saját otthonban vagy más, erre a célra kialakított helyiségben, de bérelt ingatlanban is ki lehet alakítani. Egy csoportba maximum 5 gyermeket lehet felvenni. Ha a szolgáltatást nyújtó személy mellett segítő személyt is alkalmaznak, akkor a gyermeklétszám további 2 fővel emelhető. Szombathelyen ilyen intézmény a **Lógalába Családi Bölcsőde és Lógalába Magánóvoda Szombathely**, melynek mottója: "Lógalába lóga, nincsen semmi dolga, hogyha dolga volna, gyermekét hozzánk hozza!"

Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény

A bölcsődei nevelés, gondozás feladata, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának és kiegészítő szolgáltatások biztosításával 20 hetes – 3 éves egészséges, és 20 hetes – 6 éves fogyatékos gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés.

Az Intézmény 7 bölcsődében 538 férőhellyel és 2 mini bölcsődével biztosítja a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását.

Az intézmény a Szombathely, Bem József utca 33. szám alatt végzi tevékenységét. A fenntartói jogokat a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata gyakorolja.

Az Egyesített Bölcsődei Intézmény Gyermekéiért Egyesület 2006-ban alakult meg 12 fővel, bölcsődei szakemberek civil kezdeményezésére.

Az Egyesület céljai között a következők szerepelnek:

- a bölcsődés korú gyerekek sokoldalú harmonikus fejlődésének elősegítése – a bölcsődék tárgyi feltételek javítása
- a bölcsőde – család kapcsolatának erősítése
- nők munkaerő-piaci helyzetének javítása – mindazon kezdeményezések támogatása, melyek a bölcsőde alapfunkciója mellett új ellátási formák bevezetésével segíti a családokat gyermekeik ellátásában.

Az intézmény segítséget kíván nyújtani a családoknak abban is, hogy a szülők a változó világ körülményeihez jobban alkalmazkodni tudjanak. A szülők részt tudjanak venni különböző képzéseken munkaerőpiaci helyzetük javítása érdekében.

A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében, gondozásában. A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága (saját kisgyermeknevelő rendszer, csoport és hely állandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakításához.

Kiemelt feladatnak tekinti, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez. A meglévő bölcsődei alapellátás mellett olyan programokat, szolgáltatásokat alakított ki, amelyek minden gyermek számára biztosítják a korának, személyiség- és fejlettségi állapotának, családi helyzetének megfelelő ellátást, amely segíti optimális fejlődésüket, egy biztonságos és gondoskodó környezetben.

A **Napraforgó Bölcsőde** a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény Központjában található, 78 férőhelyen három gondozási egység hat csoportjában folyik a nevelési-gondozási tevékenység. A **Százszorszép Bölcsődében** jelenleg 104 férőhelyen, 8 csoportszobában folyik a 20 hetestől - 3 éves korú gyermekek gondozása-nevelése. A **Meseház Bölcsőde** 90 férőhelyes, összesen 7 csoportszobával. A **Kuckó Bölcsőde** a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény legkisebb bölcsődéje, férőhely száma 38 fő. A **Csodaország Bölcsőde** 104 férőhelyes, amelyben 3 gondozási egységben összesen 6 csoportszobában folyik a nevelési-gondozási tevékenység. A **Csicsergő Bölcsődében** négy csoportszobában összesen 46 gyermeket tudnak fogadni. A **Bokréta Bölcsőde** 78 férőhelyes, 3 gondozási egységből és összesen 6 csoportszobából áll.

A **Manócska és Babóca Mini Bölcsődék** a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény, Csodaország bölcsődéjének épületében, a Derkovits városrészen található. 2013 őszén, pályázat keretében létesült. A mini bölcsődék 7-7 kisgyermeket tudnak fogadni.

A hét bölcsőde Szombathely várost területileg egyenlőtlenül fedi le. A hét bölcsőde és a kettő mini bölcsőde nem körzetek szerint és nem lakosságszám arányaihoz vagy lakótelepek vonzaskörzetében lett kialakítva. Így jelenleg 4 bölcsőde a Derkovits városrészen, 1 bölcsőde a déli városrészen, 1 bölcsőde a Zanati városrész előtt helyezkedik el, egy pedig a legkisebb 38 férőhellyel a Hadnagy utcában. Az Intézmény pályázati tervei közt szerepel az intézmény férőszámainak jogszabályi változásokhoz és szükségletekhez való igazítása, fejlesztése így egy lehetséges új épületben való férőhely átcsoportosítás és bővítés Szombathely

belvárosában. A legnagyobb igény bölcsődei férőhelyre a belvárosban mutatkozik. A Hadnagy utcában található Kuckó Bölcsődében jelentős a túljelentkezés.

A Szombathelyen kívül a járásokban élő szülők gyermekei számára is biztosított a férőhely abban az esetben, ha a járás önkormányzata ellátási szerződést köt velük. A fenntartó együttműködési megállapodást kötött kistérségi településekkel (Sé, Torony, Gencsapáti, Náriai), melynek értelmében az adott település önkormányzatának hozzá kell járulnia a működési költségekhez. A szerződés értelmében az állami normatíván és szülői befizetéseken felül fennmaradó részt a település önkormányzatának kell kiegyenlítenie. A szerződés tartalmazza, hány fő gyermek ellátását támogatja a település, illetve, hogy egy főre mennyi a támogatás összege, melyet az önkormányzat az igénybe vett napok után fizet. Az igénybevételről a Szombathelyi EBI küldi a létszámadatokat évente két alkalommal. Az intézmény ellátási területe ennek alapján 2017 évben Szombathely, valamint Sé, Torony, Gencsapáti és Náriai közigazgatási területe.

A bölcsődei szolgáltatás igénybevétele térítési díjköteles. Az egyénre szabott gondozási díj a szülők jövedelme alapján kerül megállapítására. A személyi térítési díj jövedelemtől függően (napi minimum 50 Ft - maximum 900 Ft) kerül meghatározásra, az étkezési térítési díj egységesen bruttó 478 Ft. Személyi térítési díjat nem kell fizetni azon családoknak, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, három vagy több eltartott gyermekük van, vagy tartós betegség igazolása esetén, illetve, ha az 1 főre jutó nettó jövedelem kevesebb a nettó minimálbér 130 % - nál.

A kistérségből érkező családok nem kaphatnak mentességet a gondozási térítési díj fizetése alól. Mentességet a saját települési önkormányzatnál igényelhetnek.

A bölcsődei szolgáltatás azon édesanyák gyermekei számára biztosított, akik munkaviszonnyal rendelkeznek. Ez a bemeneti kritérium hátrányosan érinti azokat az álláskereső édesanyákat, akik azért szeretnék gyermekeik számára a bölcsődei szolgáltatást igényelni, hogy aktívan állást keressenek. Az álláskereső feladat, az állásinterjúval való megjelenés nehézségbe ütközik, ha közben nem megoldott a kiskorú gyermek felügyelete. A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény rugalmas, mivel az első hónapban ettől eltekint, viszont az első havi térítési díj befizetésekor már mindkét szülőnek rendelkeznie kell munkaviszonnyal. A bölcsőde szempontjából státusznak számít a munkaerőpiaci programon keresztül képzésen történő részvétel is.

A Csicsergő Bölcsődében 2017 októberétől plusz szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyelet működik. A szülő elfoglaltságának idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a 8.30 – 12.00 óráig terjedő időszakokra. Az időszakosan gondozott kisgyermeket a bölcsődei csoport üres férőhelyére tudják fogadni. Az időszakos gyermekfelügyeletet a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján biztosítják. Az időszakos gyermekfelügyeletet térítési díj ellenében lehet igénybe venni. A szolgáltatás költsége minden megkezdett óra után 400 Ft. Igény szerint étkezést is tudnak biztosítani, melynek díja 464 Ft/nap. E szolgáltatás jó lehetőség a szülőknek, melynek igénybevételével hivatalos ügyeket, akár munkavállalással kapcsolatos teendőiket is intézhetik, mialatt kisgyermekük betekintést nyerhet a közösségi életbe.

A bölcsődék nyitvatartási ideje hétfőtől péntekig egységesen 6-18 óráig tart. A Csicsergő bölcsődében szülői igény szerint már 5.30-tól biztosítanak felügyeletet a kisgyermek

részére. A mini bölcsődék hosszabb nyitvatartási idővel működnek, hétfőtől péntekig 5.30-tól 19.00 óráig látnak el gyermekfelügyeletet. A bölcsődék a hivatalos, törvény által biztosított ünnepnapokon zárva tartanak. A nyári leállás általában 4 hét, télen 1 hétig zárnak be az intézetek. Ezen felül igény szerint minden esetben van ügyelet a város azon bölcsődéjében, ahol helyben van a főzés.

Szülői igények, jelzések alapján indult nyári testvértábor szolgáltatás először egy, majd a következő évben már három bölcsődében. Segítséget nyújtva azon családok számára, ahol nehezen oldható meg a gyermekek elhelyezése a lezárás ideje alatt és nem kívánnak ügyeletes bölcsődei ellátást igénybe venni. A tábor nagyobb testvérekkel is igénybe vehető. Ez egy másfajta közös élményt is jelent a gyermekek számára. Igény szerint egy, vagy két hétig fogadják a gyermekeket. A különböző korosztályoknak megfelelő tartalmú programok és étrend biztosított, egész napos ellátás keretében. A nyári tábor díja önkormányzati rendeletben szabályozott. A hátrányos helyzetű gyermekek számára térítési díjkezdvezményt/ingyenességet biztosítanak.

1. számú táblázat: Férőhelyek száma a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményben 2019 évben

Bölcsőde	Férőhelyek száma	Mini Bölcsőde	Férőhelyek száma
Csodaország Bölcsőde	104 fő	Manócska Mini Bölcsőde	7 fő
Százszorszép Bölcsőde	104 fő	Babóca Mini Bölcsőde	7 fő
Bokréta Bölcsőde	78 fő		
Csicsergő Bölcsőde	46 fő		
Napraforgó(Módszertani) Bölcsőde	78 fő		
Meseház Bölcsőde	90 fő		
Kuckó Bölcsőde	38 fő		
Összesen	538 fő		14 fő

A 2019. évben a beíratott gyermekek száma átlagosan 475 fő novemberi adatok alapján.

Szombathely városán kívül a járásban két településen működik bölcsődei ellátás: Vasszécsenyben és Táplánszentkereszten.

Tündérország Óvoda és Körzeti Bölcsőde Vasszécseny

2012. szeptember 1-jén nyitott meg az óvoda közvetlen szomszédságában a bölcsőde. Két csoporttal, magas színvonalú szakmai elvárásoknak megfelelő tárgyi feltételekkel, kiszolgáló helyiségekkel. A bölcsődei férőhely száma 26 fő, teljes kihasználtsággal működik. A körzeti bölcsőde 50 km-es körzetből várja azon gyermekeket, akiknek napközbeni ellátását a szülők nem tudják biztosítani elsősorban a munkaerő-piacra történő visszatérésük miatt. A bölcsődébe való beiratkozásra egész évben van lehetőség, viszont a beiratás során mindkét szülőnek igazolni kell, hogy rendelkezik munkahellyel. Az intézményvezető tájékoztatott arról, hogy 2019/20-as nevelési évre beíratott kisgyermek száma 24 fő, de ennél sokkal nagyobb az igény a térségben a bölcsődei ellátásra. Folyamatos a jelentkezés és sajnálatos módon számos esetben el kell utasítani a felvételt kérő családokat. Körzeti bölcsőde révén sokkal több az igény, mint a férőhely, időközben várólista került kialakításra, de a felvétel elbírálásánál elsőbbséget élveznek a helyi lakosok.

A bölcsőde hétköznapokon 6.00 -17.00-ig végzi a 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek gondozását. A nyári szünetben, augusztusban négy hétig szünetel az ellátás.

Az óvoda 75 kisgyermeknek tud napközbeni ellátást biztosítani, illetve 3 fő SNI-s gyermeket, akik helyét 6 fővel kell számolni, így összesen 81 férőhelyük van. Az óvoda jelenleg 3 csoporttal működik. Az óvodába 2,5 éves kortól van lehetőség gyermeket felvenni. A 2019/20-as nevelési évre beíratott gyermekek száma 74 fő. Az óvoda nyitvatartási ideje megegyezik a bölcsődével, nyári leállás viszont itt nincs.

Hét Kastély Kertje Művészeti Óvoda és Bölcsőde

Táplánszentkereszt községben 2011 óta működik bölcsőde. Az intézmény pályázat útján került felújításra, melynek köszönhetően egy modern, a mai elvárásoknak megfelelő bölcsőde került kialakításra. A bölcsőde kihasználtsága maximális, 24 férőhellyel rendelkezik. Az intézményben 2 csoport működik 5 szakképzett kisgyermeknevelővel. Az intézményvezető beszámolt arról, hogy 2019/20-as nevelési évre 23 kisgyermek jelentkezett, a bölcsődébe beíratott gyermekek száma 24 fő. A jelentkezők közül mindenkit fel tudtak venni, ez annak is köszönhető, hogy az óvodában folyamatban van a létszámbővítés. Az ellátási terület egész Vas megyét lefedi, de elsősorban Táplánszentkeresztről, valamint a környező településekről várják a gyermekeket a község bölcsődéjébe. Tavasszal tart nyílt napot az intézmény a gyermeküket beíratni szándékozó szülők részére, de lehetőség van egész évben a folyamatos beíratásra. A beíratás feltétele, hogy mindkét szülő rendelkezzen munkahellyel. Erről szükséges munkaviszony igazolást bemutatni a bölcsőde vezetőjének. A bölcsőde rugalmasan alkalmazkodik a szülők munkabeosztásához, őszi, tavaszi szünetük nincs, nyáron az igényekhez igazodva, télen karácsony és újév között zárnak be.

A bölcsőde hétköznapokon 6.30-tól 17.30-ig tart nyitva. A gondozási díj egységesen 500 ft/nap, továbbá ehhez jön még az étkezési díj.

Az óvoda férőhelyeinek száma 120 fő és 4 csoport működik. 2019/20-as nevelési évre az óvodába beíratott kisgyermek száma jelenleg 106 fő. Mind a négy csoport vegyes csoport, 2,5 éves kortól 6 -7 éves korosztályig található meg a csoportokban a beíratott gyermekek. Jellemző, hogy a bölcsődéből kimaradó gyermekek a község óvodájába járnak tovább.

Középhegyi Waldorf Óvoda Szombathely

(Perintparti Szó-Fogadó Szombathelyi Waldorf Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola óvodai és iskolai különválásának folyamata 2019-es év elején kezdődött és jelen időszakban még tart, de már külön tevékenykednek.)

Az Óvoda minél előbb kapcsolatba kíván kerülni az óvodába jelentkező családokkal. A Waldorf Pedagógia és az óvodai élet megismerése érdekében a felveendő gyermekek és szüleik – a gyermek 2 éves korától – részt vehetnek heti rendszerességgel úgynevezett Baba-mama Délutánokon, a hozzájuk kötődő Szülői Esteken és pedagógiai előadásokon.

Szülői igényekre válaszolva az Óvoda 2018/19-es nevelési évtől lehetőséget biztosít 2-3 éves gyermekek számára is napközbeni óvodai ellátásra, ezzel is lehetőséget adva a kisgyermekes anyáknak a munkába visszatérésre. A csoport maximum létszáma 10 fő. 2019/20-as nevelési évet 5 gyermek kezdte el szeptemberben, és az év folyamán még várnak 2 kisgyermeket. A kiscsoport egy önálló családi ház alsó szintén üzemel Szombathelyen, a Kárpáti Kelemen utca 23. szám alatt 2 óvónővel. Családias légkör, meleg hangulat és a Waldorf pedagógia óvodai életének kicsinyített mása 2-3 éves gyerekek igényeinek és szükségleteinek megfelelően.

2. számú táblázat: A működő bölcsődei férőhelyek és a bölcsődébe beírt gyermekek számának alakulása 2014-2019 között Szombathely és járásban

Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bölcsődék száma	9	9	9	11	11	11
Bölcsődei férőhelyek (fő)	590	590	590	604	604	612
Bölcsődébe beíratott gyermekek száma	546	568	540	474	492	500

Szombathelyi Családi Napközik

Szombathelyen is egyre több az igény a családi napközik iránt. Sok szülő nem akar hónapokat várni a gyermek napközbeni elhelyezésére. Főként olyan családok választják ezeket az intézményeket, akik különféle okok miatt nem szeretnék beadni gyermeküket nagyobb közösségbe. Hosszú a várólista, kevesebb idő jut a gyermekekre, több az esély a megbetegedésre.

2012-ben nyitotta meg kapuit a **Lógalába Családi Napközi**, mely 1 éves kortól az iskolás korig várja a gyermekeket. A napközi családi környezetben, kis létszámú csoportokban szakképzett pedagógusokkal, logopédussal, fejlesztőpedagógussal végzi a gyermekek nevelését. A Családi napközi két telephelyen működik, a Komlói Ferenc utca 35. szám alatt bölcsődei, a Batsányi János utca 35. szám alatt óvodai nevelőmunka folyik. A napközi nagy előnye, hogy egész évben folyamatos a felvétel. Más bölcsődéből, óvodából elutasított családok gyermekeit is szívesen fogadják. Egyéni nyitvatartással alkalmazkodik a szülők változó munkarendjéhez, továbbá a nyári szünetben is rugalmasan ellátja a dolgozó szülők kisgyermekének felügyeletét. Továbbá kis létszámú csoportoknál kevesebb a megbetegedés és várhatóan a szülők nem esnek ki az őszi-téli időszakban hosszabb időre a munkából táppénz miatt.

2019/20-as nevelési évben a családi bölcsődében két 5 fős csoport működik. Ez a két csoport mindig maximális kihasználtságú, folyamatos a túljelentkezés. Az óvodában két csoportban 34 férőhely van. Ebben a nevelési évben az óvoda 1 csoporttal működik, ahova 22 kisgyermek jár. Az óvodába minden jelentkezőt fel tudott venni. A családi napközi térítésköteles, szerződés szerint személyi térítési díjat kell fizetni a családoknak.

VigyázLak Evangélikus Családi Bölcsőde

2015 szeptember 1-jén a város zöld övezetében, csendes környéken, a Középhegyi út 1. szám alatt megnyitotta kapuit a Magyarországi Evangélikus Egyház Családi Bölcsőde Hálózat fenntartása alatt működő VigyázLak Evangélikus Családi Bölcsőde. Kis létszámú csoportokkal várják 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekeket. A bölcsőde jelenleg 5 csoporttal működik, csoportonként legfeljebb 7 kisgyermek nevelését-gondozását látják el. 2019-ban a beíratott gyermekek száma 35 fő. A bölcsődében lehetőség van teljes napos ellátáson túl arra is, hogy a szülők heti két-, három-, vagy négynapos felügyeletet kérjenek. A bölcsőde 7 órától 17 óráig van nyitva. A napközi a nyári időszakban is folyamatosan működik. Rugalmasan oldják meg a gondozónők szabadságolását, oly módon, hogy mindig 1 csoport áll le, így a gyermekeket igény szerint a többi csoportban tudják fogadni. A napközi térítésköteles, szombathelyi viszonylatban kedvező áron tudják a gyermekek ellátását biztosítani.

Óvodai feladat ellátás Szombathely járásban

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden a településen, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt) 8. § (2) bekezdés értelmében a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A jegyző - az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó - a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

A gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik, vagy ahol szülője dolgozik. Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki életvitelszerűen az óvoda körzetében lakik. A felvételről, átvételről az óvoda vezetője dönt. Ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, az óvoda fenntartója bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételekre. Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett az óvodavezető dönt.

Szombathelyi önkormányzati óvodák

Szombathelyen jelenleg összesen 18 önkormányzati fenntartású óvoda működik. Az óvodákban történt jelentkezések alapján Szombathelyen 18 Önkormányzati fenntartású óvodában szeptemberben összesen 2448 kisgyermek kezdte meg a nevelési évet. Az Önkormányzat által fenntartott óvodákban 2019. szeptember 1. napjától 103 óvodai csoport indokolt.

Az önkormányzati óvodákban személyi térítési díjat nem kell fizetni. Az étkezési díjfizetés alól mentességet kapnak azok a családok, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, három vagy több eltartott gyermekük van, vagy tartós betegség igazolása esetén, illetve, ha az 1 főre jutó nettó jövedelem kevesebb a nettó minimálbér 130 %-nál.

1. számú táblázat: A működő önkormányzati óvodai férőhelyek és az óvodába beírt gyermekek számának alakulása 2014-2019 között Szombathelyen

Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Óvodák száma	18	18	18	18	18	18
Óvodai férőhelyek (fő)	2685	2685	2685	2685	2685	2685
Óvodába beíratott gyermekek száma	2444	2355	2515	2407	2378	

Szombathely járáshoz kapcsolódó 39 településből 18 településen nem biztosított az óvodai ellátás. Törvény értelmében azokon a településeken, ahol legalább 8 óvodáskorú vagy 8 alsó tagozatos korú gyermek rendelkezik lakóhellyel és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, továbbá, ha a szülők ezt igénylik, óvoda esetében a települési önkormányzat, alsó tagozat esetében a települési önkormányzat kezdeményezésére az állami intézményfenntartó központ (KLIK) a hivatal tájékoztatása mellett gondoskodik a feladat helyben történő ellátásáról. [Nkt. 89. § (1)]

2. számú táblázat: A szombathelyi önkormányzat működő óvodai férőhelyek és a 2019/20-as nevelési évre jelentkező gyermekek száma (2019.októberi KIR adatok alapján)

Óvodák	Óvodai férőhely	Szeptemberi óvodai létszámok (fő)	Óvodai csoportok száma
Aréna Óvoda	240	173	9
Barátság Óvoda	150	147	6
Benczúr Gyula utcai Óvoda	109	100	4
Donászy Magda Óvoda	143	137	6
Gazdag Erzs Óvoda	214	210	8
Hétszínvirág Óvoda	175	158	7
Játéksziget Óvoda	120	116	5
Kőrösi Csoma Sándor utcai Óvoda	185	157	7
Margaréta Óvoda	125	119	5
Maros Óvoda	100	91	4
Mesevár Óvoda	130	123	5
Mocorgó Óvoda	150	134	6
Napsugár Óvoda	145	116	5
Pipitér Óvoda	160	145	6
Szivárvány Óvoda	189	168	7
Szűrcsapó Óvoda	214	197	8
Vadvirág Óvoda	86	86	3
Weöres Sándor Óvoda	75	71	3
Összesen:	2685	2448	103

Egyéb fenntartású óvodák

Az **Aranyhíd EGYMI Micimackó Óvodája** (9700 Szombathely, Pázmány Péter körút 26/b.) a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését nevelését, oktatását végzi 0 éves kortól a tankötelezettség, illetve a szakma befejezéséig a Köznevelési Törvény előírás szerint.

A gyermek a 2,5 életévének betöltése után bármikor felvehető, amennyiben a Tanulási Képességeket vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményével rendelkezik. Az óvodában - Alapító okirat szerint - 36 férőhely van.

A fenntartó által 4 csoport engedélyezett. A csoportok elnevezése: Bagoly csoport, mely a mozgássérült gyermekeket ellátó csoport. Malacka csoport, mely az értelmileg akadályozott gyermekek csoportja. Tigris csoport, mely az autizmussal élő gyermekek csoportja és a Zsebibaba csoport, mely az értelmileg akadályozott és autizmussal élő gyermekek csoportja. Az óvodába elsősorban Szombathelyről járnak a gyerekek, de Vas megye más településéről is fogadnak családokat. Az óvoda hétfőtől péntekig 6.30-tól 16.30-ig áll rendelkezésre a családok számára, a nyári szünet ideje alatt a leállás 6 hét. Személyi térítési díjat nem kell fizetni a családoknak.

Brenner János Óvoda

A Boldog Brenner János Óvoda 2018. szeptember 01-től a szombathelyi Brenner János Nevelési Központból kiválással önálló intézményként működik. (Az Óvoda az 1996-ban alapított Egyházmegyei Óvoda jogutódja.) Az intézmény fenntartója a Szombathelyi Egyházmegye. Székhelyintézmény a város központjában (Szombathely, Hollán Ernő utca 8. 3 csoporttal), tagóvoda (Bozsok, Rákóczi utca 85. 1 csoporttal) és telephely a város északi részén (Szombathely, Bem József utca 9/a. 4 csoporttal) tartozik az óvodai egységhez.

A város és annak környéke (2,5)-3-6-7 éves korú gyermekeit fogadja. Arra törekszik, hogy a csoportokat azonos életkorú gyermekek alkossák. Gyermekei számára az iskolai beiratkozáskor a Brenner János Általános Iskola ajánlott. A felvételnél előnyt élveznek a tagintézményből érkező gyermekek. Fenntartó (a mindenkori Megyés püspök) családjai számára szorgalmazza is ezt a lehetőséget.

Az óvoda nyitott minden család számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Célja, hogy vallásos szellemben, a bizalom légkörében vesse meg az óvodás korú gyermekekben az egészséges személyiség és a hit alapjait. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja a vallási szokásaikat. Az óvoda nemcsak katolikus intézmény, hanem katolikus lelkesítéssel és szellemiséggel élő óvoda. Az itt dolgozó óvodapedagógusokat és a technikai dolgozókat is a katolikus küldetésstudat vezérli, amelyet elsősorban személyes példaadással adnak át a gyermekeknek, családoknak.

Az „Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja” cél- és feladatrendszer alapján nevelik a gyermekeket átszöve az keresztény szellemiségű „Helyi Pedagógiai Programmal”, melyet 25 éve alakít, aktualizál. Nevelést az érzelmi motiváltság és a szeretet hatja át. Törekszik a gyermekközpontúságra, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, amelyre bizton lehet alapozni a későbbi életszakaszokban. Óvodai élet minden területét áthatja a hitre nevelés. Keresztény szellemű program alappillérei: az anyanyelvi nevelés, (kommunikáció, társas kapcsolatok); a komplex természetismereti-, környezettudatos nevelés: külső világ tevékeny megismerése (környezetismeret, környezetvédelem, természetvédelem, matematikai tartalom, melynek szerves része a néphagyományőrzés összhangban az esztétikai nevelési

ágakkal).

A Hollán Ernő utca 8 szám alatt működő színhelyen 75 férőhely áll rendelkezésre, mely a 2019/20-as nevelési évben maximális kihasználtsággal működik. Szeptemberben 3 csoportban 70 kisgyermek kezdte el az óvodát, további két kisgyermek a 3 éves kor betöltése után, év közben csatlakozik a csoporthoz. A jelentkezők közül mindenkit fel tudtak venni, senkit sem kellett visszautasítani.

A Bem József utcai telephelyen 100 fő férőhelyet tudnak biztosítani. 4 csoportban 90 gyermeket írtak be a családok erre a nevelési évre. A csoportokat azonos életkorú gyermekek alkotják.

Miroslav Krleža Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium Tagóvoda

Az óvoda Szombathelyen a Jászai M. u. 4. szám alatt található. Az óvodában 2 csoportban 50 férőhely áll rendelkezésre a kisgyermekek fogadására. A 2019/20-as nevelési évet 48 kisgyermek kezdte meg. Az óvodai csoportokat vegyes korú gyermekek alkotják. A törvény által megengedett, 2,5 éves kortól 7 éves korig látják el a gyermekek nevelését. Az óvoda 6.30-tól 17 óráig áll nyitva a gyermekek számára. Az óvoda országos körzetet fogad, tehát nem lakcímfüggő a felvétel. Nemcsak horvát gyökerekkel rendelkező gyermekeket, családokat várnak, hanem bárkit, aki szívesen részt venne az intézmény sokszínű munkájában. Az óvoda vár minden érdeklődőt, a horvátul még nem beszélő, de ezt a nyelvet szívesen elsajátító, vagy ilyen gyökerekkel rendelkező családban élő gyermekek szüleit. Nevelési programját ajánlja mindazon szülőknek, akiknek fontos, hogy gyermekeik derűs óvodai légkörben biztonságos körülmények között nevelődjenek, bontakoztassák ki személyiségüket.

A **Csodavár Magánóvoda** illetve annak elődje a Csicsergő Családi Napközi 2009. óta fogadja a gyermekeket Szombathelyen a Nagyvárad utca 9. szám alatt. A magánóvoda célja olyan intézmény létrehozása volt, ahol a gyermekeket, mint fejlődő személyiségeket szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Az óvoda maximális csoportlétszáma 20 fő, a 2019/20-as nevelési évben 1 csoporttal működik és 20 kisgyermek felügyeletét, ezentúl testi-lelki gondozását, fejlesztését látják el. Az óvoda 3 éves kortól fogadja gyermekeket 7 éves korig. Az óvoda 7.30-tól 16.30-ig biztosítja a gyermekek felügyeletét. A vezető tapasztalata alapján a szülők igényeinek megfelel a fenti nyitvatartás. Az óvoda személyi térítés ellenében fogadja a gyermekeket és biztosítja számukra családias környezetben, kis csoportban végzett differenciált, egyéni képességfejlesztésre törekvő nevelési módszert.

A **Középhegyi Waldorf Óvoda** a Középhegyi út 13. szám alatt működik. Az óvoda maximális létszámmal működik, jelenleg 3 csoportban folyik nevelő munka, csoportonként 25 fő vegyes korosztályú kisgyermekkel. Évről-évre egyre nagyobb az érdeklődés az alternatív pedagógiai elveket képviselő intézmények iránt. A szombathelyi óvodában a jelentkezők száma meghaladta az üres férőhelyeket, így több családot is vissza kellett utasítani. A nagy érdeklődésre való tekintettel. Az óvodában személyi térítési díjat nem kell fizetni a családoknak, alapítványi hozzájárulási díj adomány keretében adható a családok szociális helyzetéhez mérten. Az óvodában 7.30-tól 16 óráig fogadják a gyermekeket. Nyáron június közepétől augusztus 31-ig az óvoda zárva tart. A gyermekek 6 hetente 1 hetes szünetet kapnak, mely egybeesik az állami óvodák tavaszi/őszi/téli szüneteivel, kiegészítve február

végén egy síszünettel. Ezeket a szüneteket és a hosszabb nyáriszünetet a családok nagyszülői segítséggel, illetve egymással együttműködve oldják meg. Nagyon jó a kapcsolat az óvodába járók családok között, jellemzően felváltva, egymást segítve biztosítanak felügyeletet a gyermekeik részére. Az óvodában a 2019/20-as nevelési évet 75 kisgyermek kezdte meg.

3. számú táblázat: A szombathelyi és járási egyéb fenntartású óvodai férőhelyek és a 2019/20-as nevelési évre jelentkező gyermekek száma

Óvoda	Óvodai férőhely	Óvodába beíratott gyermekek száma (fő)	Óvodai csoportok száma
Micimackó Óvoda	36	36	4
Boldog Brenner János Óvoda Hollán u.	75	70	3
Boldog Brenner János Óvoda Bem J. u.	100	90	4
Miroslav Krleža Horvát Óvoda	50	48	2
Lógalába Magánóvoda	34	22	1
Csodavár Magánóvoda	20	20	1
Középhegyi Waldorf Óvoda	85	75	4
Összesen	400	361	19

Mellékletek

1. számú melléklet: Szombathelyi óvodák

SZERVEZET NEVE	CÍM
Szombathelyi Aréna Óvoda	9700 Szombathely, Petőfi S. utca 6.
Szombathelyi Barátság Óvoda	9700 Szombathely, Barátság utca 24.
Szombathelyi Pipitér Óvoda	9700 Szombathely, Bem József utca 9/c.
Szombathelyi Hétszínvilág Óvoda	9700 Szombathely, Bem József utca 33.
Szombathelyi Szivárvány Óvoda	9700 Szombathely, Deák Ferenc utca 39/a.
Szombathelyi Donászy Magda Óvoda	9700 Szombathely, Losonc utca 3.
Szombathelyi Mesevár Óvoda	9700 Szombathely, Gagarin út 10
Szombathelyi Játéksziget Óvoda	9700 Szombathely, Győzelem utca 1/a.
Szombathelyi Kőrösi Csoma Sándor Óvoda	9700 Szombathely, Kőrösi Csoma Sándor utca 7.
Szombathelyi Gazdag Erzsébet Óvoda	9700 Szombathely, Krúdy Gyula utca 2.a
Szombathelyi Maros Óvoda	9700 Szombathely, Maros u. 17/b
Szombathelyi Vadvirág Óvoda	9700 Szombathely, Selmec utca 2.
Szombathelyi Margaréta Óvoda	9700 Szombathely, Margaréta utca 1.
Szombathelyi Napsugár Óvoda	9700 Szombathely, Pázmány Péter körút 26/a.
Szombathelyi Szűrcsapó Óvoda	9700 Szombathely, Szűrcsapó utca 43.
Szombathelyi Mocorgó Óvoda	9700 Szombathely, Váci Mihály utca 5.
Szombathelyi Benczúr Gyula Utcai Óvoda	9700 Szombathely, Benczúr Gyula utca 2.
Szombathelyi Weöres Sándor Óvoda	9700 Szombathely, Márton Áron utca 58.

2. számú melléklet: Járási óvodák

KÖZSÉG	CÍM
Acsádi Mézeskalács Óvoda	9746 Acsád, Béke 58.
Rozmaring Óvoda	9771 Balogunyom, Rákóczi Ferenc 11.
Vépi Vadvirág Művészeti Óvoda Bozzai Csoportja	9752, Bozzai, Fő u. 32.
Felsőcsatári Óvoda	9794, Felsőcsatár, Petőfi S. u. 74.
Gyöngyös-Kert Óvoda	9721 Gencsapáti Hunyadi u. 231.
Százszorszép Óvoda	9798 Ják, Szabadnép utca 10.
Nárai Aranykapu Óvoda	9797 Nárai, Petőfi Sándor utca 37.
Nemesbődi Gyöngyvirág Óvoda	9749 Nemesbőd, Kossuth L. u. 35.
Aranyhíd Óvoda	9722 Perenye, Jókai utca 19.
Gyöngyös-Kert Óvoda	9796 Pornóapáti, Fő út 66.
Rumi Játékvár Óvoda	9766 Rum, Kossuth Lajos utca 2.
Sorkifaludi Bokréta Óvoda	9774 Sorkifalud, Kossuth Lajos utca 75.
Sorokpolányi Bóbita Óvoda	9773 Sorokpolány, Petőfi utca 19
Hét Kastély Kertje Művészeti Óvoda Tagóvodája	9743 Söpte, Gábor Áron u. 2.
Szentpéterfai Szivárvány Óvoda	9799 Szentpéterfa, Alkotmány út 88.
Hét Kastély Kertje Művészeti Óvoda	9761 Táplánszentkereszt, Fő út 5/c.
Toronyi Csicsergő Óvoda	9791 Torony, Újvári u. 1.
Vaskeresztesi Szivárvány Óvoda	9795 Vaskeresztes, Fő utca 34.
Gyöngyös-Kert Óvoda Gencsapáti Tagintézménye	9741 Vassurány, Vasút u. 2.
Tündérország Óvoda	9763, Vasszécseny, Arany J. u. 9.
Vépi Vadvirág Művészeti Óvoda	9751 Vép, Szent Imre utca 1.

3. számú melléklet: Szombathely és Járásban működő egyéb fenntartású óvodák

SZERVEZET NEVE	CÍM
Középhegyi Waldorf Óvoda	9700 Szombathely, Középhegyi út 13..
Lógalába Családi Napközi és Lógalába Magánóvoda	9700 Szombathely, Batsányi J. u. 35.
Csodavár Óvoda	9700 Szombathely, Nagyvárad u. 9.
Boldog Brenner János Óvoda	9700 Szombathely, Bem József utca 9/a.
Boldog Brenner János Óvoda	9700 Szombathely, Hollán E. u. 8.
Miroslav Krleža Horvát Óvoda Általános Iskola Gimnázium és Kollégium Tagóvodája	9700 Szombathely, Jászai Mari u. 4.
Micimackó Óvoda	9700 Szombathely, Pázmány P. krt. 26/b.

Tartalom

Bevezetés	2
Kapcsolódás a TOP 6.8.2 projekthez	2
A bölcsődei feladat ellátás Szombathely járásban.....	3
Mini bölcsőde	3
Munkahelyi bölcsőde.....	4
Családi bölcsőde.....	4
Szombathelyi Családi Napközik	10
Óvodai feladat ellátás Szombathely járásban	11
Szombathelyi Önkormányzati Óvodák	12
Egyéb fenntartású Óvodák	14
Mellékletek	17